

A LongiKid© bemutatása

© Lengyel Rita, © Lakatos Katalin

**Budapesti Hidroterápiás Rehabilitációs Gimnasztika BHRG Alapítvány,
Budapest**

ritus.lengyel@gmail.com, lkhrig@yahoo.com

A Budapesti Hidroterápiás és Rehabilitációs Gimnasztika Alapítvány (BHRG) 1993 óta végzi évente 550-600 eltérő fejlődésű gyermekek vizsgálatait és terápiáit. Lakatos Katalin Ph.D 12 év előkészítő munkával kifejlesztette a Longitudinális Komplex Vizsgálatot (LongiKid©), ami olyan neuro-szenzomotoros vizsgálat, amely 2.5 hónapos kor és 5 éves kor között felvehető, jól elkülöníthető vele a neurotipikus és az eltérő/sérült fejlődésmenet, ezért szűrővizsgálatként is jól alkalmazható. Alkalmazása lehet egyszeri (keresztmetszeti), vagy egymást követő felvétel esetén hosszmetzeti (longitudinális).

Magyarországon a csecsemő- és kisgyermek,- ill. óvodáskori gyermekek szűrővizsgálatait saját vizsgálati módszerek alapján gyermekorvosok, gyermekneurológusok, védőnők, pszichológusok, gyógypedagógusok, logopédusok, óvodapedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyógytornászok és konduktorok végzik. Ugyanaz a vizsgált gyermek akár négyféle diagnózist is kaphat,- attól függően,- hogy épp ki és milyen teszttel vizsgálja. A LongiKid© olyan egységes szemléletet és megfigyelési-pontozási szempontrendszert nyújt,- mely közös nyelv kialakítására alkalmas és egy olyan életkori szakasz folyamatos monitorozását teszi lehetővé, amit jelenleg egymással nem összeilleszthető 20 különböző tesztet alkalmazva végeznek a szakemberek.

A LongiKid© felépítése

A LongiKid© fejlesztésekor fő szempont volt a könnyű alkalmazhatóság, a pontozási rendszer differenciált és a kiértékelési/véleményezési rendszer átlátható kialakítása. A könnyű alkalmazhatóságot egy számítógépes program segíti, melyben elektronikusan rögzíthetőek és követhetőek a gyermek adatai, pre- peri-és posztnatális anamnézise mellett a LongiKid©ben nyújtott teljesítménye, vizsgálati vélemény formában.

A LongiKid©ben mutatott teljesítmény pontozása objektív,- fejlődésneurológiai, neuropszichológiai, fejlődépszichológiai, valamint szemészeti és hallásvizsgálati életkori kritériumok figyelembe vételével tipikus (2 pont), atipikus de teljesített (1 pont), ill. nem teljesített kategóriák közül lehet választani. A vizsgálati eredmény automatikus számítógépes összesítése egyaránt informatív az egészségügyben, az oktatásügyben dolgozó szakembereknek és a pszichológusoknak.

Eszközök

A LongiKid© eszközrendszere saját fejlesztésű, 2013-ban Magyar Terméknagydíjat is nyert. Találhatóak benne játékok, mérőeszközök (hallásvizsgálat), az egyensúlyi rendszert tesztelő eszközök, szemészeti szűrőeljárások (pld. visus vizsgálat), valamint saját feladatlapok is, melyek a grafomotorika, a vizuális feldolgozás és nyelvi terület feladatait tartalmazzák. Az eszközök nagy része alkalmazható a vizsgálatban és a terápiában egyaránt.

A LongiKid© 11 nagyobb területet különbözet meg és 85 megfigyelési szempont tartalmaz:

1. Vizuális terület
2. Auditív terület
3. Taktilis terület
4. Nyelvi terület (kifejező és befogadó nyelvi készség)
5. Izomtónus
6. Beállító és egyensúlyi reakciók
7. Archaikus reflexek
8. Nagymozgások
9. Finom mozgások
10. Szociális terület
11. Kognitív funkciók

Vizuális terület

A LongiKid© nagy értéke, hogy a szenzoros feldolgozás és motoros tervezés és kivitelezés mellett konkrét vizsgálatokkal mérhető a szenzoros rendszerek ép vagy eltérő működése.

A LongiKid©ben olyan szemészeti vizsgálatok vannak, melyekkel alapvető problémák szűrhetőek (rejtett kancsalság, látásélesség, kétszemes együttlátás, szemmozgás-zavarok).

A postrotációs nystagmus vizsgálata egyszerre ad információt a vizsgált gyermek 4 fontos kéreg alatt hálózata reagáló készségéről, melyből az egyik a szemmozgató izmok működésének összhangolása.

A magasabb szinten szervezett vizuális funkciók, ill. a vizuális figyelem és feldolgozás vizsgálata is a vizsgálatok része (szem-kéz koordináció, jelentési ábra-preferálás, alak-háttér, stb.)

Auditív terület

A LongiKid©ben a korai hallássérülés, ill. az auditív feldolgozási zavar azonosítására egy speciális hallásvizsgálat alkalmazása történik: különböző (alacsony, közép-alacsony, közép-magas és magas) frekvencián hallanak a gyermekek jelentés-teli hangokat, melyeket 18 hónapos kortól értelmezés után a megfelelő képhez kell társítani.

Taktilis terület

A LongiKid©ben a taktilis figyelem felkeltése protektív majd megismerő reakciók kiváltását feltételezi, ami a civilizáció előtti időkben a túlélést nagyban elősegítette.

Izomtónus-vizsgálat

A LongiKid©ben az izomtónus-vizsgálat az első egy életévben kiemelten fontos, mivel a megkésett/eltérő mozgássérülés egyik korán beazonosítható tünete. Idősebb életkorokban az orthopédiai tünetek beazonosítása lesz a vezető megfigyelési szempont.

Nyelvi terület

E terület két alskálából áll: a kifejező és a befogadó nyelvi készségből. A kifejező nyelvi készség fiatalabb életkorokban a beszéd motoros részét jellemzi (hangszín, hangképzés, stb), az idősebb életkorokban pontozásra kerülnek a nyelvi készségeket nyelvtani szerkezet, hangképzés, szókincs szempontjából meghatározható feladatok. A befogadó nyelvi készség feladatainál a beszédfeldolgozás és a beszédértés szintje kerül értékelésre.

Archaikus reflexek

A LongiKid©ben két csecsemőkori reflex vizsgálata történik meg minden életkorban, ezek integrációs időn túli fennmaradása a sikeres iskolai beválást negatív irányban befolyásolja. Az STNR (Szimmetrikus Tónusos Nyaki Reakció) és az ANTR (Aszimmetrikus Tónusos Nyaki Reakció) mellett az első életévben a tenyéri és a talpi fogóreflexek, valamint a kóros tartások fellépése is a megfigyelés tárgya.

Beállító és egyensúlyi reakciók

A neurotipikus mozgásfejlődés egyik előfeltétele a beállító és egyensúlyi reakciók érése. Ezek LongiKid©-beli folyamatos vizsgálata egyszerre ad felvilágosítást a nyak,- a vállöv és a testtartásban részt vevő többi izom kéreg alatt összehangolt működéséről. (Fejkontroll, statikus és dinamikus egyensúly, adaptív motoros válaszok...) Tesztelésre és értékelésre kerül az ontogenetikus fejlődés menet poszturáinak megjelenése is.

Nagy és finommozgások

A LongiKid©ben hangsúlyt kapnak az utánzás és megértés alapján kivitelezett szeriális és koordinált nagy- és finommozgások is.

Szociális készségek

LongiKid© két szinten ragadja meg a vizsgált gyermek szociális készségeit olyan helyzeteken keresztül, melyben a gyermeknek lehetősége van a kapcsolat szabályzására. Fiatalabb életkorokban ez a szociális készségekhez szorosan kapcsolódó funkciókon mérhető, pl.: utánzás, játéktevékenységek, megerősítés, segítség kérése.

Kognitív képességek

A LongiKid© vizsgálataiban az emlékezet, a mennyiségi fogalmak, a szemantikus gondolkodás, az explorációs játéktevékenység, a főfogalom alá rendezés és az egyidejű többszörös figyelem csak néhány, ami felvételre és értékelésre kerül.

Kutatás

A BHRG Alapítvány 2013 szeptemberében elindította a LongiKid© validálási folyamatát. E study-ba 720 gyermek kerül be a 12 életkorban (korcsoportonként 60 fő), akiknél egyidejűleg a nemzetközi szakirodalomban sokat hivatkozott Bayley-III Csecsemő és Kisgyermek Fejlődési Skála is felvételre kerül.

A kapott adatokat, értékeket a jelenleg érvényesnek tartott tudományos (fejlődésneurológiai, neuropszichológiai, fejlődéslélektani stb.) ismeretekkel és az ezekre épülő állításokkal /”Mit kell tudni x hónapos/éves korban?”/ is összehasonlításra kerülnek.

A tervek szerint a LongiKid© megfigyelési szempontjaival olyan adatokhoz lehet jutni,- melyek a most érvényben levő állításokat pontosítani, néhány esetben módosítani fogják. Erre az elmélet-gyakorlat egysége miatt van szükség, hiszen az eltérő fejlődésment korai kiszűréséhez és korrekciójához szükség van objektív viszonyítási pontokhoz, az aktuálisan igazolt életkori standard szintek ismeretéhez.

Összefoglalás

A korai szűrés és intervenció a legelőcsőbb, leggyorsabb megoldás, ami segítségével a következő generációk képességei optimálisabban kibontakoztathatóak. A LongiKid© validálás utáni szűrővizsgálatként történő bevezetése nagy jelentőségű. Széles körű alkalmazásával a 2.5 hónapos kortól 5 éves kor között vizsgált gyermekek eredményeivel kapcsolatban egységes szemlélet alakulhat ki az egészségügyben, az oktatásügyben dolgozó szakemberek között, ami az eltérő fejlődésment korai kiszűrését és további adekvát vizsgálatok, ill. terápiák ajánlását gyorsítja meg.